

Door Joost Bos | Fotografie Chris de Bode

REPORTAGE

'Daar woont die dierenbeul'

OP STRAFEXPEDITIE
MET HET
DIEREN BEVRIJDINGS FRONT

NADAT ER IN ENGELAND FORSE STRAFFEN ZIJN UITGEDEELD ZOU HET RADICALE DIERENACTIVISME EEN NIEUWE THUISBASIS HEBBEN GEVONDEN IN NEDERLAND. VOLGENS DE AIVD NEEMT HIER HET AANTAL GEWELDDADEN DOOR DIERENRECHTENEXTREMISTEN DE AFGELOPEN MAANDEN TOE. REVU GING MEE MET EEN NACHTELIJKE ACTIE VAN HET DIEREN BEVRIJDINGS FRONT. 'DIERENBEULEN MOET JE HARD AANPAKKEN.'

ZONDAGNACHT 00.00

Een verlaten carpoolplaats ergens in Brabant. Op de snelweg raast af en toe een auto voorbij, de bestuurder onbewust van wat zich 50 meter verderop in een kleine geparkeerde auto afspeelt. Bij het licht van een lantaarnpaal treffen twee activisten van het Dieren Bevrijdings Front (DBF) daar de laatste voorbereidingen voor hun actie van vannacht. Dat gebeurt met militaire precisie. Het doelwit van vanavond, een nertsenfokkerij in het Zeeuwse Stavenisse, is samen met de directe omgeving tot in detail weergegeven op twee handgetekende kaarten. Wegen, sloten en schuren, alles staat erop. En een vluchtweg, want de plannen voor vanavond zijn gewaagd en zeker niet zonder risico's. De AIVD benoemde het dierenrechtenactivisme in 2004 tot nationale prioriteit. Vorige week bestempelde de dienst radicale leden van het DBF als extremisten die bewust over de grenzen van de wet gaan en (gewelddadige) illegale acties plegen.

Het DBF is geen officiële organisatie, maar opgebouwd als een professioneel terreurnetwerk. De dierenactivisten werken in cellen en kennen alleen hun directe handlangers. Leaders zijn er niet en tussen de cellen onderling is geen contact. Daardoor zijn de leden vrijwel ongrijpbaar. Wordt één cel door de politie opgerold, dan kunnen de verdachten verder niemand verraden. J en zijn vrouwelijke handlanger M, beiden eind twintig, vormen samen zo'n cel. Overdag leiden ze een onopvallend bestaan, 's nachts vechten ze een keiharde strijd tegen wat ze zelf de moordindustrie noemen. Die strijd begon voor J al jaren geleden. Sinds een jaar traint hij M. Na een aantal konijnenbevrijdingen is het nu tijd voor de hoofdprijs: nertsen.

00.23

J haalt het draaiboek onder zijn stoel vandaan. Vier pagina's beschrijven de actie van minuut tot minuut. Voor de laatste keer lopen de twee activisten alles nog eens door: een fout kan de gevangenis betekenen. Voor hoelang precies is onduidelijk: in Nederland werd nog nooit iemand gepakt voor een nertsenbevrijding.

De voorbereidingen voor deze actie waren dan ook intensief; vannacht vindt de eigenlijke actie plaats, maar het is al de derde keer dat ze het terrein van de nertsenfarm betreden. De eerste keren keken ze alleen rond om de beveiliging te checken en vertrouwd te raken met het terrein. 'We hebben geluk dat deze fokker dom is,' zegt M en grijnst. 'De voorkant van het bedrijf is beveiligd met een brede sloot, een hek en infraroodsensoren, maar aan de achterkant kom je zo binnen. Die man weet dat het DBF bestaat, maar beveiligd zijn bedrijf niet beter. Dan vraag je erom.'

Het plan voor straks is uitgebreid: de farm binnenkomen, zo veel mogelijk nertsen over de omheining

BETRAPPT? PLOTSELING ZWAAIT EEN LICHTBUNDEL OVER DE DIJK. J EN M DUIKEN WEG IN HET GRAS EN DRUKKEN ZICH PLAT TEGEN DE GROND. EEN MINUUT LATER VERDWIJNT DE AUTO IN DE VERTE.

zetten, tien tassen met elk tien nertsen vullen om later ergens anders vrij te laten, de administratie uit de schuren meenemen, in vijftien schuren alle hokken openzetten en verder zo veel mogelijk schade aanrichten. Om half vijf moeten ze weer weg zijn, ruim voor het licht wordt.

00.30

J rent naar een hoek van de carpoolplaats om de kaarten en het draaiboek te verstoppen. Bij een aanhouding is dat belastend bewijs. Tussen een paar struiken trekken de twee elk een blauwe overall aan. Over hun schoenen heen dragen ze sokken. 'Om sporen tegen te gaan,' zegt M als ze weer instapt. 'Om die reden dragen we ook schoenen die te groot zijn. Zo heeft de politie niets aan onze voetafdrukken.'

00.36

De auto draait de weg op en zet koers naar het dorpje Stavenisse in de Zeeuwse gemeente Tholen. Het doelwit is een wat kleinere farm. J schat dat er dertigduizend nertsen worden gehouden. 'Het liefst pak je natuurlijk grotere bedrijven, maar die zijn tegenwoordig streng beveiligd,' legt hij uit. 'De meeste nertsenfarms worden omgeven door een hek met hoogspanning en een brede sloot. Een kleinere farm heeft twee voordelen. Ten eerste is de beveiliging meestal minder, daarnaast is het bedrijf financieel minder sterk. Je maakt zo'n bedrijf dus sneller kapot, waardoor je actie uiteindelijk veel meer effect heeft.'

De weg voert door kleine dorpjes. De donkere straten zijn verlaten. J en M rijden zijgend.

01.10

Bij de dijk vanuit Stavenisse draait J de koplampen van de auto uit. In de verte lichten vuurtorens op, maar hun schijnsel raakt de donkere akkers niet. Even later wijst J naar een woonhuis aan de linkerkant van de dijk. Er brandt geen licht, de gordijnen zijn gesloten. 'Daar woont die dierenbeul,' fluistert hij. 'Achter het huis staan de schuren.' Een paar honderd meter verderop mindert J vaart, slaat rechtsaf en parkeert de auto aan de andere kant van de dijk, onzichtbaar vanaf de nertsenboerderij.

01.18

Buiten is het doodstil. J en M trekken elk een bivakmuts over hun hoofd en controleren bij elkaar of er geen haren onder vandaan komen. Alleen hun ogen zijn nog zichtbaar. Om zichzelf te beschermen tegen de bijtgrage nertsen dragen ze straks dikke lashandschoenen. Maar om geen vingerafdrukken achter te laten, trekken ze nu vast een paar dunne handschoenen aan. Plotseling zwaait een lichtbundel over de dijk. Een auto komt snel dichterbij. J en M duiken weg in het gras achter de auto en drukken zich plat tegen de grond. Een minuut later verdwijnen de achterlichten in de verte. Zonder iets te zeggen kruipen ze snel weer tevoorschijn en halen elk vijf lege sporttassen in camouflagekleuren uit de kofferbak.

'We hebben geluk dat deze fokker dom is. Die man weet dat het DBF bestaat, maar beveiligd zijn bedrijf niet beter. Dan vraag je erom'

IDEALE OMSTANDIGHEDEN. DE NERTSENSCHUREN ZIJN NIET ZICHTBAAR VANAF DE DIJK EN EEN SCHUUR BLOKKEERT HET UITZICHT VANUIT HET WOONHUIS VAN DE BOER.

01.25

Voorovergebogen rennen J en M een paar honderd meter langs de weg, om vervolgens af te buigen in de richting van de boerderij. Een drassige strook gras voert langs een rij knotwilgen. De twee spoeden zich er overheen en springen over de sloot die de nertsenfarm omringt.

Aan de overzijde van de sloot knielen ze hijgend in het gras. Alleen een smalle strook bomen en een golfplaten omheining scheidt de twee activisten nog van hun doelwit. Door de bomen zijn de daken van de lage nertsenschuren al zichtbaar. Op de plattegrond stonden ze keurig uitgetekend: twee rijen van negentien schuren, elk ruim 50 meter lang. Een penetrante urinegeur hangt zwaar in de lucht: de geur van nertsen.

'Ben je er klaar voor?', vraagt J zachtjes aan M. Ze knikt een paar keer. 'Snel dan maar, voordat mijn hartslag nóg verder omhoog gaat.'

Op de smalle slootwal achter de boerderij zet J zijn hoofdlamp op. De plek is ideaal voor een inbraak: vanaf de dijk zijn ze niet zichtbaar voor automobilisten en een enorme schuur verspert het zicht vanuit het woonhuis van de boer op de schuren.

01.39

Tijd voor actie. J controleert zijn bivakmuts nog een keer, klimt behendig over de omheining en verdwijnt in het donker tussen de schuren voor een snelle laatste verkenning van het terrein. Met twee tassen in haar hand volgt M haar handlanger en kijkt schichtig om zich heen. Vanuit de schuren

NERTS-ID. DE BARCODES WORDEN ERAF GERUKT. ZONDER DE KAARTJES KAN DE FOKKER OPNIEUW BEGINNEN.

klinkt zacht geritsel en gekrabbel. M verdoet geen tijd. Ze haalt een spuitbus tevoorschijn en spuit in grote roze letters een verontrustende boodschap voor de pelsfokker op de omheining: *DBF is overal!!!* Een paar minuten later komt J terug met een keukentrapp. Hij zet hem tegen de golfplaten omheining en vergemakkelijkt zo de vluchtweg. 'Die man maakt het ons wel erg eenvoudig,' fluistert J met een hoofdknik naar het huis.

01.55

J schijnt met zijn hoofdlamp in een van de schuren. Het licht van de lamp is niet fel genoeg om tot achter in de ruimte door te dringen. De urinelucht is hier nog veel sterker dan buiten. Elke schuur

PROFESSIELEEL EXTREMISME

Het dierenactivisme in Nederland is volgens J opgebouwd als een piramide.

Naar de punt toe wordt het extremer. De onderste laag bestaat uit organisaties als de Dierenbescherming, de Partij voor de Dieren, Wakker Dier en donateurs. Zij willen geen associatie met de rest.

Een laag hoger vind je bovengrondse sympathisanten die de straat op gaan om te demonstreren, maar het daarbij houden. Dit zijn bijvoorbeeld Respect voor Dieren en de Anti Dierproeven Coalitie. Deze bewegingen vormen deels een kweekvijver voor het DBF.

Het ondergrondse DBF vormt de op een na bovenste laag van de piramide.

J vermoedt dat het om vijftig tot honderd mensen gaat die zich in aparte cellen vooral bezighouden met bevrijdingen en kleine acties zoals vernielingen.

J schat de punt van de piramide op hooguit tien tot vijftien mensen. Zij zijn verantwoordelijk voor de extreme acties zoals brandstichtingen en bedreigingen. Dat doen ze overigens niet altijd uit naam van het DBF, maar vooral uit eigen overtuiging. Deze radicalen werken vaak alleen. Volkert van der G. is van deze groep het bekendste voorbeeld.

HET VERHAAL VAN J

'Mijn persoonlijke strijd voor dierenrechten begon al toen ik een jaar of 12 was. Met een vriendje haalde ik rattenvallen uit sloten en sloopte ze. Een paar jaar later ging ik over op jachthutten. In mijn eentje trok ik de bossen in, gewapend met een bivakmuts, hamer en breekijzer.

'In mijn woonplaats op het platteland zag ik de kippenfarms en vrachtwagens vol dieren die werden afgevoerd naar het slachthuis. Dat maakte me woedend. Op mijn 15de plande ik mijn eerste brandstichting. Na een paar nachtelijke bezoeken aan een boerderij stak ik een melkkar in brand – ver genoeg van de dieren.

'Vervolgens begon ik boeken te lezen over dierenrechten en meer acties te plannen. Ik bevrijdde bijvoorbeeld regelmatig konijnen uit stallen van fokkers. Als je door een dorp rijdt en er gaat een slagerij open, weet je dat er weer een dag vol bloedgeweld aan komt. Dus nam ik me voor om er iets aan te doen. De eerste keer dat ik zoiets probeerde, was ik nog te onervaren: een bestelbus van een slager stond te dicht bij zijn huis. Ik gebruikte iets te veel benzine en bijna sloeg het vuur over. Voor de publieke opinie over dierenactivisten was het niet goed geweest, zelf had ik er geen probleem mee gehad als de hele boel was afgefiikt. Maar als je zoiets doet, kun je beter een wat grotere speler pakken.

'Ik ben er niet op uit om mensen te verwonden, dat is ook één van de regels van het DBF: mensen en dieren zijn gelijk en er mogen geen gewonden vallen. Maar toch, als ik in het bos een jager tegen het lijf loop, heb ik er geen moeite mee dat hij gewond raakt. Dierenbeulen moet je nu eenmaal hard aanpakken, ik gun ze geen genade. Als climax van hun acties tegen een boerderij die konijnen fokte om als proefdier te worden gebruikt, groeven activisten van het Engelse Animal Liberation Front in 2005 een lijk op. Het was de schoonmoeder van de eigenaar van dat bedrijf en ze is nooit meer teruggevonden. Gaat dat te ver? Veel DBF'ers zullen erachter staan en ik zeker ook. Het hielp in ieder geval wel: die man is direct met zijn werk gestopt.

'We vechten nu eenmaal een wereldwijde oorlog en zetten onze eigen vrijheid op het spel voor de vrijheid van de dieren. Voor de gevangenis ben ik niet bang, elke strijd heeft zijn risico's. Alleen is een gevangenisstraf erg onpraktisch: zolang ik vastzit kan ik geen dieren bevrijden.'

Er klinkt gekrijs, nertsen vechten in een kooi. De activisten gaan onverstoort door. 'Niets van aantrekken'

is ongeveer 2,5 meter hoog en heeft een sterk aflopend dak van golfplaten dat tot een meter boven de grond reikt. De zijanten zijn verder open en ook deuren ontbreken. Aan weerszijden strekken lange rijen glimmende kooien zich uit. Op elke kooi ligt een kwak dikke bruine vleespap die als voer voor de nertsen dient. In de voorste kooien klinkt gekrabbel. Een paar donkerbruine nertsen staan op hun achterpootjes rechtop tegen het gaas geleund. Nieuwsgierig kijken ze naar de onbekende bezoeker. Maar J stapt niet naar binnen om hun kooien te openen. 'Kijk,' fluistert hij en wijst naar een onopvallend kastje aan de binnenkant van de schuur, net naast de ingang. 'Die vonden we bij onze eerste verkenning van de farm. Het zou een sensor kunnen zijn. Voor de zekerheid slaan we deze over, net als de andere vier schuren met zo'n kastje.' Hij wenkt M, trekt zijn dikke handschoenen aan en loopt de naastgelegen schuur in.

02.00

Met een metalige klik springen de deurtjes van de eerste kooien open zodra J de vergrendeling opzij drukt. Overal duiken nertsen op. Hun kraalooigjes glimmen in het witte licht van de hoofdlamp. J steekt zijn hand in de kooi om de eerste nerts te pakken, maar het beest is hem te snel af en duikt langs zijn arm de vrijheid tegemoet. M klikt nog twee kooien open, maar ook hier laten de nertsen zich niet zomaar grijpen. Even later klinkt gekrijs. Een loslopende nerts is het openstaande hok van een ander binnengelopen en de twee rollen vechtend door de kooi.

De activisten gaan onverstoort verder. 'Niets van aantrekken,' sist M. 'Ze maken nu eenmaal veel lawaai.' Het kost de twee bijna tien minuten om zes exemplaren in twee tassen te krijgen. Maar ook in de tas beginnen de nertsen krijsend met elkaar te vechten. Het plan om tassen vol nertsen over de omheining te zetten, vervolgens honderd dieren mee te nemen en straks in een natuurgebied vrij te laten, blijkt te hoog gegrepen. Na een kort overleg besluiten de twee activisten het plan om te gooien. Deze ene sporttas zetten ze vast klaar buiten de omheining. Vrijlaten komt straks, eerst is het tijd om de administratie en daarmee het folkprogramma van de boer te saboteren.

02.24

J en M pakken allebei een vuilniszak en verdwijnen in een schuur. In hoog tempo rukken ze van iedere kooi een gekleurd kaartje en verzamelen ze in de zakken. De kaartjes vormen een soort identiteitsbewijs: ze bevatten een nummer en streepjescode. Met een scanner onderscheidt de boer de dieren

van elkaar. Dat is onder andere van belang om zijn folkprogramma in de gaten te houden: de mooiste exemplaren worden met elkaar gekruist. Zonder de kaartjes kan de fokker opnieuw beginnen. De actie is dan ook niet zonder reden in dit weekend gepland: het is bijna tijd om de vrouwtjes te laten bevruchten.

02.55

M laat een zware vuilniszak over de omheining ploffen. Ze klimt er zelf achteraan en sjouwt de zak naar de sloot waar ze hem met een ruk omkeert. Een windvlaag neemt honderden gekleurde kaartjes mee en strooit ze uit over het water. Langzaam drijven de kaartjes met de stroom mee. J komt terug met een tweede zak maar op dat moment draait een auto van de dijk af het kleinere weggetje op. De twee laten zich verschrikken op hun buik vallen. Een paar honderd meter verderop mindert de auto

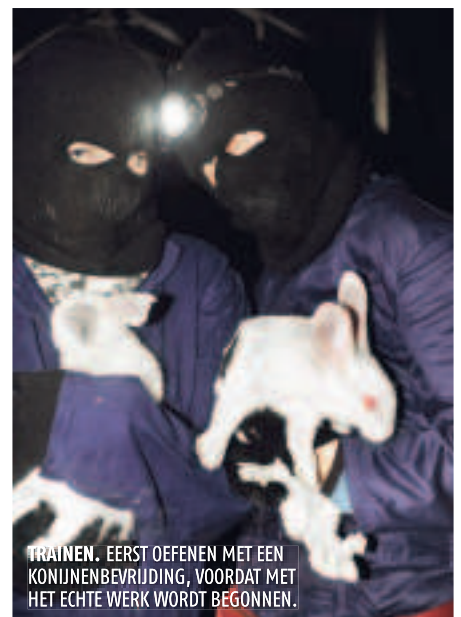
VOLDOENING. 'WAT ZOU IK GRAAG MORGEN HET GEZICHT VAN DIE BOER WILLEN ZIEN.'

OVER LIJKEN. EEN BRITSE KONIJNENFOKKER STOPTE MET ZIJN BEDRIJF NADAT DIERACTIVISTEN ZIJN SCHOONMOEDER HADDEN OPGEGRAVEN.

NERTSENBONT

Nederland is na China en Denemarken de derde grootste bontproducent ter wereld. Uit een inventarisatie in opdracht van minister Gerda Verburg eind vorig jaar bleek ons land 165 nertsenhouders te hebben met een hokcapaciteit van ruim 5,5 miljoen dieren. De fokkers meldden dat ze 940.000 zogenaamde moederdieren hebben. Deze nertsen blijven maximaal vier jaar in leven om voor nageslacht te zorgen, vijf of zes per worp. De exemplaren waarmee niet wordt doorgefokt, leven slechts zes maanden voordat ze worden 'gepelst'. Een pels levert 40 tot 80 euro op. Voor een bontjas zijn tot veertig pelzen nodig.

TRAINEN. EERST OEFENEN MET EEN KONIJNENBEVRIJDING, VOORDAT MET HET ECHTE WERK WORDT BEGONNEN.

vaart. En stopt. Dan draait hij achteruit het erf op van een nabijgelegen boerderij. De koplampen blijven branden en schijnen fel over de akkers in de richting van de nertsenfarm. 'Shit!' zegt M zacht en kijkt vragend naar J. Maar die houdt met licht opgeheven hoofd de dijk in de gaten: daar nadert nog een auto. En ook die slaat af. J vloekt binnensmonds.

De portieren van de eerste auto gaan open en vier personen stappen uit. Door het tegenlicht zijn slechts hun contouren zichtbaar. Opeens klinken verwaaide stemmen en gelach: vals alarm. Een van de auto's vertrekt weer, de ander draait zijn lampen uit. Even later is de rust op de velden teruggekeerd. J en M knikken naar elkaar, halen diep adem en staan weer op.

03.32

Na zes vuilniszakken drijft vrijwel de complete administratie van de fokker onbruikbaar in de

FORTUYN & HET FOKVERBOD

Al jaren wordt in Den Haag gesproken over een fokverbod van pelsdieren. In 1999 besloot de Tweede Kamer onder toenmalig minister van Landbouw Brinkhorst dat het verbod er moest komen. Maar zonder resultaat. Vooral de compensatie voor stoppende pelsfokkers is volgens de tegenstanders een probleem. Compenseren van de sector zou op dit moment rond de 400 miljoen euro kosten. De fokkers zelf zijn fel tegen. Zij blijven verder investeren en uitbreiden. De laatste vier jaar nam de hokcapaciteit met 36 procent toe. Fortuyn was een van de bekendste tegenstanders van een fokverbod. Hij zei dat de wet direct de prullenbak in ging als hij premier zou worden.

Kamerleden Waalkens (PvdA) en Van Velzen (SP) dienden vorig jaar een nieuw wetsvoorstel tegen de fok in. Ze noemen het dragen van bont een luxe waarvoor alternatieven bestaan en vinden de nertsenfok 'ethisch niet te rechtvaardigen.' SP, PvdA, GroenLinks, Partij voor de Dieren en D66 schaarden zich achter het voorstel om de pelsdierhouderij per 2018 te verbieden. Ze behaalden geen meerderheid en vooralsnog is een verbod niet in zicht.

sloot. J klimt terug het terrein op en haalt een mes uit zijn zak. Met een snelle beweging snijdt hij een paar vangnetten aan flarden. Dan is een geparkeerde heftruck aan de beurt. De contact-sleutel verdwijnt met een wijde boog in de nacht. Vervolgens neemt J iedere slang, leiding en kabel van het voertuig te grazen.

03.43

Met een doffe knal breekt het eerste stuk van de omheining. Er ontstaat een gat waar wel vijf nertsen naast elkaar doorheen passen. Om de paar meter rukken J en M samen stukken golfplaat los.

04.01

Even kijken ze elkaar aan, dan knikken J en M naar elkaar en stappen de eerste schuur binnen. In het smalle middenpad kunnen ze net naast elkaar staan. Met een zachte klik veren de deurtjes van de eerste kooien open. De verbaasde nertsen kijken een tel onzeker rond en verdwijnen dan met een sprong in de donkere schuur. Met de ruggen tegen elkaar werken J en M in hoog tempo door. Met twee handen tegelijk openen ze de metalen kooien. Het gekrijs in de schuur klinkt oorverdovend. Overall rollen vechtende nertsen over de grond.

GEEN BEWIJSMATERIAAL. DE BRANDENDE KAARTEN EN HET DRAAIBOEK ZORGEN ER AL SNEL VOOR DAT OOK DE OVERALLS EN BIVAKMUTSEN VLAM VATTEN.

VRIJHEID. 'ZO HOORT HET,' ZUCHT J VERTEDERD. 'WAT ZAL IK STRAKS LEKKER SLAPEN.'

De activisten springen door de schuur, terwijl de beesten voortdurend hun voeten en enkels aanvallen

De activisten springen door de schuur terwijl de beesten voortdurend hun voeten en enkels aanvallen. 'Volgens mij zijn het die sokken,' zegt M terwijl ze van het ene op het andere been springt. 'Die beesten denken dat het nertsen zijn.'

04.24

De maan breekt even door de wolken en verlicht honderden nertsen in de modder rond de schuren. Een eind verderop klinkt een plons, een grote witte nerts zwemt door de sloot naar de overkant.

04.32

Met wijd opengesperde ogen klimmen de dierenbevrijders over de omheining. Het is half vijf, dus volgens het draaiboek tijd om te vertrekken. Hijgend kijken ze om zich heen. Ook aan deze kant van de omheining lopen overal nertsen. Vanaf het terrein van de boerderij klinkt ondertussen een

hels kabaal. Het gekwetter van de dieren klinkt als een zwerm spreeuwen, maar in het woonhuis van de fokker blijft het wonderbaarlijk genoeg nog steeds donker. J en M pakken elk een tas met nertsen, springen over de sloot en rennen struikelend over de velden terug naar de weg.

04.37

Zonder licht scheurt de auto weg. Een eind verderop zet J pas de koplampen aan. Dan komt plotseling de ontlading. J zit stuiterend achter het stuur, de auto slingert over de weg. 'Zag je ze tekeergaan,' roept M uitgelaten. 'Ze sprongen recht in mijn gezicht zodra ik de kooien opendeed!' Ze knipt het licht in de auto aan en stroopt haar mouwen op. Haar onderarmen zitten onder de schrammen en blauwe plekken: bijtewonden. De stank van nertsen in de auto is niet te harden. M pakt een klein busje deodorant en spuit het op de achterbank.

'Goed gedaan,' zegt J tegen M en geeft haar een klopje op haar been. 'Kun je geloven dat we drie uur binnen zijn geweest?' M schudt met haar hoofd. 'Ik was zo relaxed, ik kon nog uren doorgaan. Wat zou ik het gezicht van die boer morgen graag willen zien!'

05.04

Terug op de carpoolplaats grijpt J achter een stapel stenen en haalt het draaiboek en de kaarten van de boerderij weer tevoorschijn. Hij stopt ze bij de bivakmutsen, sokken en handschoenen in de vuilniszak en stapt achter het stuur.

05.39

Het wordt langzaam licht. Op een zandweg in een verlaten natuurgebied parkeren de twee de auto. Een eindje verderop strekt zich een meer uit, rietkragen markeren de oevers. Aan de waterkant trekken J en M hun handschoenen weer aan, openen een tas en halen de eerste twee nertsen tevoorschijn. Verdwaasd lopen de beesten even door het gras. Dan duikt de eerste het water in, kruipt weer op de oever en begint door het gras te rollen. Op hun knieën bekijken de twee het tafereel. M legt haar arm op de schouder van haar handlanger. 'Vrijheid,' zucht J vertederd. 'Zo hoort het. Wat zal ik straks lekker slapen.'

06.15

Benzine heeft J niet nodig, de brandende kaarten en het draaiboek zorgen er al snel voor dat ook de overalls en bivakmutsen vlam vatten. Vervolgens gaan de sporttassen, handschoenen en zelfs schoenen op het vuur. Om zeker te weten dat ook de laatste

sporen worden uitgewist, blijven de twee staan tot er alleen nog gloeiende resten liggen. Als hij naar de auto loopt, toont J zijn mes en een paar grote *tiewraps*. 'Deze bewaar ik voor de volgende keer,' zegt hij met een verbeterd blik in zijn ogen. 'Voor het geval een boer wél wakker wordt.'

MAANDAG 22.00

Het *NOS Journaal* meldt dat het Dieren Bevrijdings Front weer heeft toegeslagen. Op een boerderij in het Zeeuwse Stavenisse lieten activisten 2500 nertsen ontsnappen... **RF**
Reageren? reactie@revu.nl

HARDE KERN IN NEDERLAND

Engeland stond altijd bekend als het centrum van de radicale dierenrechtenbeweging. Tot de Britse politie-informant Adrian Radford vorige maand beweerde dat de harde kern nu in Nederland opereert. Radford infiltreerde van 2004 tot 2007 in het Animal Liberation Front. Zijn bewering sluit aan bij die van de AIVD. De inlichtingendienst publiceerde in 2007 het rapport *Dierenrechtenactivisme in Nederland, springplank voor Europa*. (Vorige week kwam een nieuwe AIVD-rapport uit: *Dierenrechtenextremisme in Nederland, gefragmenteerd maar groeiende*.) Door de hardere aanpak in Engeland verleggen de activisten hun werkterrein. Vier van hen kregen in januari straffen tussen de vier en elf jaar voor afpersing, intimidatie en bedreiging van bedrijven die met het proefdieren centrum Huntingdon Life Sciences te maken hadden. Een recent voorval lijkt de stelling van Radford en de AIVD te onderbouwen. Een van de topmannen van effectenbeurs NYSE Euronext was in december het slachtoffer van dierenactivisten. Twee auto's bij zijn huis in Wassenaar gingen in vlammen op. Een maand daarvoor overkwam een ex-topman van de beurs in Hilversum hetzelfde. Die actie werd opgeëist door Britse activisten. Op Euronext worden aandelen verhandeld van Huntingdon Life Sciences. Vanwege de intensivering van het geweld heeft het OM in december drie officieren van justitie fulltime op de aanpak van gewelddadige dierenactivisten gezet. Een speciaal team van politie, OM en AIVD moet de intimidaties zien aan te pakken. De bestrijding van het activisme valt onder het landelijk parket, net als het tegen gaan van terroristische activiteiten en de georganiseerde misdaad.

